

מה נותר מתיק קצב? מתלוננת אחת בלבד

התיק נגד קצב נשען כרגע על מתלוננת אחת, על פרקליטה ועל יועץ משפטי שמחויב לו מבחינה ציבורית. אם התיק נסגר, הפרקליטות נסגרת

שלום ירושלמי | 25/10/2008 14:01

יום ראשון התקשר אליי רב פקד הונן מאיר מיחידת להב 433 במשטרה, חוקר בכיר בצוות החקירה בתיק משה קצב. מאיר ביקש לגבות ממני עדות מסוימת, במסגרת ההשלמות שעושה המשטרה בפרשיות המין והמרמה של הנשיא לשעבר, שעברו עד היום גלגולים רבים.

משה קצב צילום ארכיון: פלאש 90

הפגישה עם נציגי החוק עניינה אותי לא רק בגלל הסיטואציה המיוחדת, שבה עיתונאי נקרא לתת עדות, אלא בעקבות טענות ששמעתי בחודשים האחרונים בפרקליטות המדינה, לפיהן המשטרה גוררת רגליים ולא ממהרת לבצע את ההשלמות שהוטלו עליה.

הרושם שקיבלתי היה הפוך, אבל גם אם חקירות המשטרה היו מתנהלות בחוסר חשק, אפשר היה להבין את הסיבה. לפני למעלה משנתיים, ביולי 2006, הטיל היועץ המשפטי מני מזוז על תת ניצב (היום ניצב) יואב

סגלוביץ', שהיה אז ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרה, לחקור תלונה שהגיש הנשיא על סחיטה, כביכול, של א' שעבדה בלשכתו.

אחרי חקירה יסודית ומאומצת של צוות החקירה, שכלל חמישה קציני חקירות בכירים ומנוסים, הפך קצב ממתלונן לחשוד מרכזי. המשטרה הגיעה למסקנות חד משמעיות, שלפיהן קיימת תשתית ראיות לעברות מין שביצע הנשיא בנשים שעבדו תחת מרותו, בנוסף על עברות אחרות.

בכירים במשטרה חוזרים ואומרים היום, כי דבר לא השתנה מאז שהגישו סגלוביץ' ואנשי הצוות את הממצאים החמורים שלהם והלכו לטפל בתיקים של נבחרים אחרים - אהוד אולמרט, אברהם הירשזון וצחי הנגבי.

הנפילות הגדולות הן דווקא של הפרקליטות, שהפכה את התיק על פיו כמה פעמים ללא סיבה נראית לעין, חזרה בה מכתב אישום חמור ומתבקש שעמדה להגיש בעקבות חקירת המשטרה, הלכה לעסקת טיעון שהתפוצצה, ועכשיו דורשת השלמות מיותרות, שמחזירות את כולם שנות אור לאחור. נשמע מסובך? זו רק ההתחלה.

הם לא ישברו אותי

לפני שלושה שבועות הגיעה למשטרה א' ממשרד התיירות לעדות ולהשלמת חקירה. אחרי כל התהפוכות בתיק קצב היא נותרה העדה המרכזית בתוך כתב האישום שאולי יוגש עם סיום ההשלמות.

עשר שנים נושאת א' בקרבה את הסבל והביזוי שגרם לה הנשיא לשעבר.

לפי כתב האישום המקורי, נאנסה א' שלוש פעמים בידי קצב בסוף שנות ה-90: בפעם הראשונה אנס אותה באלימות, אחרי מאבק שהתפתח בין השניים במשרדו בתל אביב; בפעם השנייה הוא

ביצע בה את זממו בכוח, אחרי שפיתה אותה לעלות לחדרו במלון פלאזה בירושלים, ולאחר שהבין כי היא מסרבת לשתף איתו פעולה, הוא התנכל לה ונטל ממנה את כל הסמכויות שהיו לה במשרד.

א' בת 46 היום, אם לשלושה ילדים, חייכנית ונחרצת. ביולי 2006, כשהתפוצצה פרשת קצב והמשטרה הגיעה אליה, היא הייתה בחרדה גדולה. הזיכרונות הקשים עלו מחדש. "בימים ההם אי אפשר היה להתקרב אליי", סיפרה לי אחרי שחזרה מהחקירה האחרונה.

"רעדתי מפחד. ידעתי שיש לקצב קשרים עם כל מיני טיפוסים מפוקפקים. חששתי לחיי המשפחה שלי. באותה תקופה חשבתי שכולם מזהים אותי. לא ידעתי מה לעשות. רק אחרי הטיפול הפסיכולוגי שעברתי הפכתי הרבה יותר רגועה. גם חברת הכנסת שלי יחימוביץ מאוד סייעה לי".

בשנים האחרונות, מתברר, הטרידו גורמים שונים את א' וניסו להלך עליה אימים. המשטרה נאלצה להתערב והעניקה לה הגנה. בפעם הראשונה הגיע למושב שבו התגוררה בעבר אדם שהציג את עצמו כגובה בשוק האפור, וטען שחזרו צ'קים שלה. בהזדמנות אחרת טלפנו אלמונים ל-א', שהיא אישה מסורתית, והזהרו כעיתונאים מהעיתון החרדי "משפחה" וביקשו לבוא ולראיין אותה ואת בעלה. המשטרה עלתה על עקבותיהם והתברר שאין להם שום קשר לעיתון.

אפילו לקיבוץ של בעלה הגיעו אנשים, שביקשו להתחקות אחר עקבותיו. המעקבים הללו רק הפכו את א' נחושה והחלטית יותר. "חיפשו דברים, המציאו עליי שקרים. אין עליי שום דבר. למדתי בבית ספר דתי, בתיכון דתי, שירתי במקומות הכי טובים. הם לא ישרבו אותי. לא עזר להם ולא יעזרו להם. יש בי חוסן נפשי, יש לי משפחה תומכת וחברים. אני מוכנה לעלות ולהעיד במשפט, ולהיכנס לתוך הוויה? דולורוזה הזו רק כדי שהצדק ייצא לאור. כל מי שמכיר את התיק יודע שקצב יורשע בסוף. הוא יישב בכלא, כי זה מה שמגיע לו".

המטרה: א' השנייה

פרקליטיו של קצב לא מוותרים. במהלך החודשים האחרונים הם מפציצים את הפרקליטות בחומרים שונים ומשונים, שנועדו גם הם לערער את אמינותה של א'. הסיפור האחרון קשור בקלטת שבה מבקשת א' לעבוד בבית הנשיא. כל ראייה לכאורה כזו מחייבת השלמות, מה שמסרב לא את הטיפול בתיק ואולי גם זו הכוונה. "אחרי א' מלשכת הנשיא יתברר לכולם שגם א' ממשרד התיירות משקרת", אמר עורך הדין ציון אמיר בחודש יולי האחרון.

נשיא המדינה, משה קצב בטקס הענקת פרס ביטחון ישראל פלאש 90

אתר האינטרנט המשפחתי של קצב עובד קשה במיוחד נגד א'. באתר מופץ, למשל, העתק של מכתב ברכה לחג שכתבה א' לקצב כשעבדה איתו: "שנה טובה עם כל המשמעויות שמילה זו יכולה להביע. שנה שתדע שיש מישהו שבאמת דואג לך ואוהב אותך באהבה אמיתית ופשוטה, בלי שום תמורות".

באתר מובאות גם עדויות של אנשים שעבדו עם א' במשרד התיירות, שלפיהן הייתה זו היא שביקשה את קרבתו של קצב, ואפילו התאפרה,

מרחח ליפסטיק ופתחה כפתור בחולצה לקראת כל מפגש איתו. יש סיפורים על התנהגות בעייתית שלה, על צעקות ועל חפצים שזרקה שם. א' ומקורביה טוענים שהכל הזוי. אם יוגש כתב אישום ויפתח המשפט, הנושאים הללו יתפסו מקום מרכזי ואולי יכריעו את גורל התיק כולו.

בינואר 2007, אחרי החלטת הפרקליטות להגיש כתב אישום, ביקשו פרקליטיו של קצב, עורכי הדין אביגדור פלדמן וציון אמיר, לערוך שימוע. בעקבותיו החליט היועץ המשפטי מזוז לדון בתיק מחדש. כבר אז הועלו ראיות חדשות ונדרשו השלמות חקירה.

בעקבות הדברים פנה קצב לפרקליטות וביקש הסדר טיעון. עברו חודשים והושג הסדר, שחורג לחלוטין מכתב האישום המקורי. א' מבית הנשיא, זו שפוצצה את כל הפרשה, הוצאה מכתב האישום. נשאר א' ממשרד התיירות ול" מלשכת הנשיא. קצב התחייב להודות בעברות של מעשים מגונים שלא בהסכמה ובהטרדה מינית נגד השתיים, ובהטרדת עד נגד אחת מהן.

"לא יכול לחיות עם זה"

אישום נוסף, שהתייחס לגביעים יקרים שגנב קצב מבית הנשיא והעניק כמתנות למקורביו, הופר בכופר. קצב התחייב לשלם לקופת מדינה את מחיר הגנבה, 15 אלף שקל. בעקבות ההחלטה הוגשו לבית המשפט העליון שש עתירות נגד עסקת הטיעון.

הדיון בבג"ץ העמיד את התיק במצב משונה. בכירי הפרקליטות ועורכי הדין של קצב התייצבו כאיש אחד כדי להגן על עסקת הטיעון ולערער על אמינותן של המתלוננות. בג"ץ אישר בסוף את העסקה המפוקפקת ברוב של שלושה שופטים נגד שניים, ביניהם הנשיאה דורית ביניש. הדיון וההחלטה בבג"ץ עשו שמות בתיק קצב. הפרקליטות עצמה נקלעה למשבר חמור ומתמשך עקב חילוקי הדעות בין עורכי דין שמצדדים בעסקה לבין אלה שהתנגדו לה.

באפריל השנה הגיע קצב לבית משפט השלום בירושלים על מנת להודות באישומים נגדו, במסגרת עסקת הטיעון. קצב, מלווה בסוללה של פרקליטים ובני משפחה, הפתיע את כולם והודיע שהוא חוזר בו מהעסקה שעליה חתם.

ההחלטה של קצב הביכה עוד יותר את הפרקליטות, שאמורה היום לצאת לקרב משפטי מחדש אחרי שחיבלה בכלים שעומדים לרשותה. ביום הדיון בעסקת הטיעון שמעתי את עורך הדין אמיר טוען באוזני נציגי הפרקליטות כי "כל המדינה והתקשורת הורגים את קצב בעקבות העסקה. הוא לא יכול להמשיך לחיות עם כל זה".

איחדה את התיקים

ביולי השנה חלה עוד התפתחות דרמטית בפרשה. פרקליט המדינה משה לדור החליט להוציא את התיק מידיה של התובעת אירית באומהורן ולמנות במקומה את עורכת הדין רונית עמיאל. באומהורן, מפרקליטות מחוז ירושלים, היא אחת מאנשי המקצוע המוערכים בתחום.

א' ממשרד התיירות ערוץ 10

במהלך 21 שנות עבודתה בפרקליטות ניהלה בהצלחה תיקי תביעה מסובכים, בהם של אלי פיששטיין, שהורשע ברצח בתו הודיה קדם, ושל חברי מחתרת בת עין. המהלך גרם לזעזוע נוסף בפרקליטות. לא בכל יום מזיזים פרקליטה במעמד כזה מתיק שבו עסקה ימים ולילות.

בפרקליטות מגדירים את באומהורן "פרקליטת נשמה". היא טיפלה עד היום בתיקים רבים של אונס ושל הטרדות מיניות, והצליחה תמיד לבנות קשר מצוין עם המתלוננות.

אחרי ביטול עסקת הטיעון עם קצב ביקשה באומהורן לחזור לכתב האישום המקורי, שמתייחס אל ארבע מקורבנותיו של קצב. היא טענה שריבוי המתלוננות מעניק לתיק את העוצמה שלו.

"עם כמה מתלוננות יש סיכוי סביר להרשעה", אמרה בדיונים פנימיים, "גזרת מתלוננות - תכת את התיק". באומהורן לא התרגשה מהסתירות שהיו לכאורה בעדויות של א' מלשכת הנשיא ושל א' ממשרד התיירות.

אחרי שנים של טיפול בתיקי אונס היא הגיעה למסקנה שהמבוכה והבלבול הם כמעט בלתי נמנעים

אצל קורבנות התקיפה המינית. היא האמינה כי מה שחשוב זו קבוצת המתלוננות, שיעמדו על הדוכן ויספרו על ההתנהגות השיטתית הנלווה של קצב, שתעבור כחוט השני בין העדויות. באומהורן טענה שאם יעמידו רק את א' ממשדד התיירות מול הנשיא יעשו לה עוול. זו תהיה גרסה מול גרסה שבה יש יתרון לקצב בן ה-63, נשיא מדינה לשעבר, שעוטה תמיד ארשת פנים תמימה ובכיינית.

חוב מוסרי

בפרקליטות התקששו להשאיר את א' מלשכת הנשיא מחוץ לכתב האישום. הטענה הייתה שהיא תפיל את התיק כולו. באומהורן זעמה. "אנחנו לא יכולים להפקיר את א' מבית הנשיא. יש לנו חוב מוסרי כלפיה", אמרה למזוז וללדור. זה לא עזר לה.

בתיק קצב עסקו עד היום עשרות פרקליטים ועוזריהם. רק שניים פגשו את המתלוננות. האחד הוא אלי אברבנאל, פרקליט מחוז ירושלים. השנייה היא סגניתו באומהורן. אברבנאל קבע אחרי זמן קצר מאוד כי העדות של א' מלשכת הנשיא ראויה להיזרק לפח, וטען שצריך לסגור את התיק כולו.

גם באומהורן וגם א' ממשדד התיירות, שלא לדבר על א' מלשכת הנשיא, התנגדו בכל כוחן לעסקת הטיעון שנחתמה בזמנו עם קצב. מבחינת שלושתן מדובר במחדל משפטי, שגרם לטיפול בתיק נזק עצום, ועשה עוול גדול למתלוננות.

במהלך הדיון בבג"ץ נטשה באומהורן בזעם את אולם הדיונים, לאות מחאה. במאי 2007, ערב החתימה על עסקת הטיעון, נפגשו פרקליט המחוז אברבנאל ובאומהורן עם א' ממשדד התיירות ודיווחו לה על ההסדר המתגבש.

א' עמדה אז במצב קשה, ולא בפעם הראשונה. מצד אחד, היא רתחה על הוויתורים שנעשו לקצב. מצד שני, נחסך ממנה העימות מול קצב בבית המשפט. השיחה בין השלושה נמשכה שעה וחצי. א' נשאלה מה הייתה עושה אילו הדבר היה נתון בידיה, אך התקשתה לענות. למחרת הודתה כי היא מתנגדת לחלוטין לעסקת הטיעון.

בתחילת אפריל התייצבה באומהורן מול משה קצב בבית משפט השלום בירושלים ושמעה אותו נסוג מעסקת הטיעון. היא לא ידעה איך להגיב. היא שנאה את העסקה, אבל הייתה אמורה להגן עליה בבית המשפט. הייתי באולם וראיתי מקרוב את ההפתעה והמבוכה בעיניה של הפרקליטה המנוסה. היא ידעה שהתיק יוצא לחיים חדשים, אבל הבינה כי היא תתקשה להחזיר את הגלגל לאחור ולצרף מחדש את כל המתלוננות. הדיון הקצר הוא סימן את סוף דרכה של באומהורן בתיק. היא סירבה להתראיין לכתבה זו.

הכל תלוי בעוצמת הראיות

פרקליטי הנשיא חגגו את הוצאתה של באומהורן בעלת התפיסה הטוטאלית וטענו שמדובר בעוד סימן לקריסת התיק. עתירה לבג"ץ בנושא זה, שהגישה התנועה לאיכות השלטון נגד הפרקליטות, נדחתה גם היא. את מקומה של באומהורן תפסה בינתיים עו"ד רונית עמיאל מפרקליטות המרכז, שמנהלת את העניינים עם עו"ד נסים מירום, סגן בכיר לפרקליט המחוז. אגב, בימי החלפה בין שתי הפרקליטות הפיצו גורמים שונים שמועות כי א' מבית הנשיא עזבה את הארץ. הדברים הוכחשו מיד על ידי א' עצמה, אבל עבדו לטובת הסנגורים.

משה קצב פלאש 90

לפרקליטה עמיאל יש חלק מעניין בתיק קצב. אחרי השימוע שהתקיים במאי 2007, לקראת הסדר הטיעון, העביר אליה היועץ מזוז את התיק כולו, כדי שתבחן אותו "בראש נקי". מזוז סמך על ניסיונה הרב ועל יושרה המקצועי. עמיאל הגישה חוות דעת מנומקת, לפיה צריך לסגור את התיקים הקשורים ב-א' מבית הנשיא, ולבסס הכל על א' ממשרד התיירות. בניגוד לפרסומים שונים התנגדה עמיאל לעסקת הטיעון עם קצב. היא לא שינתה את דעתה מאז.

עמיאל סבורה כי א' ממשרד התיירות יכולה להחזיק את התיק נגד קצב בגיבוי של עדויות נוספות, אבל עדיין זקוקה להשלמות חקירה ולחיזוקים שונים שעליהם היא עובדת היום. הוויכוח המשפטי בינה ובין באומהורן, התובעת הקודמת בתיק, קשה ונוקב.

"רוב התיקים מושתתים על עדות של אישה אחת. השאלה היא עוצמת הראיות וההשתלבות שלהן זו בזו", אמרה עמיאל בדיונים שהיו בפרקליטות. "אם העדות תהיה איתנה ויהיו לה חיזוקים, אפשר ללכת על זה, למרות הרזומה של משה קצב".

עמיאל עומדת לפני הכרעה לא פשוטה. גורלה של אחת הפרשיות החמורות והמסעירות בתולדות המדינה נתון בידיה. בניגוד לבאומהורן, שהכירה את א' ממשרד התיירות היטב, הכירה עמיאל את הקלף החזק שלה רק לאחרונה.

אחרי השלמות החקירה האחרונות עם א' אמרו במשטרה שוב כי הם בטוחים בכנותה ובאמינותה, אבל עמיאל נזקקת לעדויות נוספות שישלימו את הפאזל. בפרקליטות המרכז מדברים היום על "פרק זמן של שבועות או חודשים בודדים", עד שתתקבל ההחלטה החדשה בתיק. "הכדור בידי המשטרה", מדגישים שם.

יזם, התקפל, יכריע

אחרי סיום ההשלמות, תגלגל עמיאל את התיק בחזרה למזוז. הוא שיקבל את ההחלטה הסופית. מזוז הפך בשנים האחרונות לאחת הדמויות הטרגיות של הסיפור. הוא בעצם האיש שחולל את הפרשה והורה בתחילת הדרך על הרחבת החקירה.

הוא שעמד מאחורי כתב האישום המחמיר, ועל אף שהתקפל לתוך עסקת הטיעון, עמד על כך שקצב יודה במעשים מגונים לא בהסכמה ובהטרדה מינית. ועם כל זאת, מזוז נחשב בעיני רבים כמי שוויתר לקצב ומסמס את הפרשה.

מזוז מכיר היטב את המחדלים והטעויות שהיו בתיק, ואת הנזקים שגרמה עסקת הטיעון שעליה חתם. אך הוא מבין שאם יסגור את תיק קצב, מעמד הפרקליטות והיוקרה האישית שלו יחטפו מכה אנושה בקנה מידה היסטורי.

מזוז, שהודיע כי קצב הוא "עברייני מין סדרתי" וכינה אותו "שקרן" ו"חולני", לא יוכל להשלים בקלות כזו עם החלטה על סגירת התיק. את רעש האדמה הזה, אומרים בפרקליטות, יהיה קשה לו לשרוד.

רוצה לקבל את כל המבזקים של חזמערב לסולרי שלך? לחץ כאן